

قره‌نمایه

دیوان عدالت اداری

تاریخ ۲۸ / ۴ / ۸۶
شماره ۱۷۳۸۴
پیوست

بسمه تعالی

مدیریت محترم کل دبیرخانه شورای نگهبان

با اهداء سلام:

بازگشت به نامه شماره ۸۴۳۷/۱۴۹۷ مورخ ۲۵ / ۱۱ / ۸۶

به پیوست تصویر دادنامه شماره ۲۰ مورخ ۲۶ / ۱ / ۸۶

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری جهت اطلاع و اقدام مقتضی

ارسال می شود.

مدیر دفتر هیات عمومی دیوان عدالت اداری

~~عشق آبابی~~

دفتر هیئت عمومی
دیوان عدالت اداری

ورود به دبیرخانه شورای نگهبان
شماره ثبت: ۸۶، ۱۱، ۴۵
تاریخ ثبت: عصر
اقدام کننده: ۸۶، ۵، ۲۹

تاریخ: ۱۳۸۸

شماره:

پیوست:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدُوا
دادنامه

کلاس پرونده: ۶۷۳/۸۳

شماره دادنامه: ۲۰

تاریخ: ۸۶/۱/۲۶

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری.

شاکی: آقای بهروز شاکری راد.

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بخشنامه شماره نت/۷۲۸۳ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹ بانک مرکزی.

مقدمه: شاکی به شرح دادخواست تقدیمی اعلام داشته است، مطابق نظریه‌های شورای عالی قضائی (وقت) و

شورای نگهبان اخذ خسارت تأخیر تأدیه مغایر موازین شرعی می‌باشد. متأسفانه بانکها با برداشتی که از کلمه

«خسارت» در تبصره یک الحاقی به ماده ۱۵ قانون عملیات بانکی بدون ربا می‌نمایند آن را حلال می‌دانند.

بنابراین ابطال بخشنامه شماره نت/۷۲۸۳ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مورد

تقاضا است. اداره دعاوی حقوقی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در پاسخ به شکایت مذکور طی نامه

شماره دح/۵۰۵۳/۱ مورخ ۱۳۸۳/۱۲/۲۳ اعلام داشته‌اند، ۱- در متن بخشنامه مورد شکایت تصریح گردیده،

کسر ابتدائی مبالغ پرداختی از طرف مشتری بعد از سررسید یا معوق شدن تسهیلات اعطائی، از کل خسارت

تأخیر تأدیه مشروط به درج ماده‌ای با این مضمون در قرارداد اعطای تسهیلات می‌باشد. در واقع مشتری با

علم به شرط مذکور مبادرت به امضاء قرارداد مربوطه نموده و این شرط را می‌پذیرد. بنابراین با عنایت به

مفاد ماده ۱۰ قانون مدنی و اصل آزادی قراردادها روشن است که این موضوع فاقد منع قانونی می‌باشد. ۲-

بخشنامه مورد شکایت بر اساس موافقت حضرت آیت الله رضوانی در هامش استفساریه شماره ۲۵۶۲ مورخ

۱۳۷۸/۷/۲۶ این بانک و مصوبه نهصد و سی و یکمین جلسه شورای پول و اعتبار صادر گردیده است. دبیر

محترم شورای نگهبان در پاسخ به ادعای شاکی در خصوص مغایرت بخشنامه شماره نت/۷۲۸۳ مورخ

۱۳۷۸/۱۲/۹ بانک مرکزی به شرح نامه شماره ۸۴/۳۰/۱۴۵۶۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۱/۲۵ اعلام داشته‌اند،

موضوع بخشنامه شماره نت/۷۲۸۳ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹ بانک مرکزی در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۱۱/۱۸ فقهای

محترم شورای نگهبان مطرح شد. از آنجا که بخشنامه شماره نت/۷۲۸۳ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹ بانک مرکزی در

فرض جواز اصل اخذ تأخیر دیر کرد صادر شده است و بیان می‌کند هنگام پرداخت مبالغ بعد از سررسید یا

معوق شدن تسهیلات اعطائی از طرف مشتری به بانک، ابتدا کل خسارت تأخیر دین متعلقه تا آن تاریخ اخذ

مدیر دفتر هیأت عمومی
دیوان عدالت اداری

تاریخ: ۱۳۸
 شماره:
 پیوست:

بِسْمِ تَعَالَى
 فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدُوا
 دادنامه

شود و با توجه به اینکه این امر را منوط به ذکر تبصره یا ماده‌ای مبنی بر اخذ اذن انجام آن از دهنده مال نموده است، مغایر با موازین شرع تشخیص داده نشد. هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ فوق با حضور رؤسا و مستشاران و دادرسان علی‌البدل شعب دیوان تشکیل و پس از بحث و بررسی و انجام مشاوره با اکثریت آراء به شرح آتی مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

رأی هیأت عمومی

اولاً، به شرح نظریه شماره ۱۴۵۶۷/۳۰/۸۴ مورخ ۱۳۸۴/۱۱/۲۵ فقهای محترم شورای نگهبان بخشنامه شماره ۷۲۸۳/۱۲/۹ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران خلاف احکام شرع شناخته نشده است. ثانیاً، به شرح دادنامه شماره ۱۹ مورخ ۱۳۸۶/۱/۲۶ بند ۲ مصوبه نهصد و سی و یکمین جلسه مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۱۲ شورای پول و اعتبار که بخشنامه مورد اعتراض بر اساس آن تنظیم شده و مبین ضرورت قید مدلول آن در قراردادهای منعقد شده با مشتریان بانک می‌باشد، خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات مربوط شناخته نشده و در نتیجه بخشنامه مورد اعتراض نیز به تبع مصوبه شورای پول و اعتبار مغایرتی با قانون ندارد و خارج از حدود اختیارات بانک مرکزی نمی‌باشد.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری
 معاون قضائی دیوان عدالت اداری
 مقدسی فرد

روایت بر اثر غلطی
 مدعی دفتر ثبت اداری
 دیوان عدالت اداری